
Извештај директора Фондације „РНИДС“ за трећи квартал 2013. године.

Увод

У овом извештају је дат преглед пословања Канцеларије Фондације „Регистар националног интернет домена“ током трећег квартала 2013. године. Најважнији догађај у овом периоду је именовање директора, за кога је изабран Данко Јевтовића, који је ступио на дужност од 15. јула 2013. године, чиме је завршен дужи период стања вршиоца дужности директора фондације. Овај извештај укључује и двонедељни период када је в.д. директора био Александар Поповић.

Документ прати уобичајену структуру секторске организације Канцеларије, а у првом делу је дат преглед активности директора и извод из најважнијих аспеката пословања. Овај први део, је у овом извештају нешто дужи јер обухвата виђење канцеларије од стране новог директора.

Најважнији пословни показатељи РНИДС за трећи квартал 2013. године су:

Током трећег квартала 2013. године:

- Сви сервиси РНИДС су функционисали без прекида, са 100% расположивости.
- Прихваћено је 463 аванса за услугу регистрације
- Укупни пословни прилив износи 26.250.480 динара, са ПДВ

- Стање средстава износи 59.695.462 динара прерачунато, са хартијама од вредности
- Укупно је регистровано 80.581.RS и 3.848 .СРБ назива домена

Остварена реализација услуга регистрације и обнове назива интернет домена износи 21.816.238 динара чиме је, и током овог квартала, остварено повећање реализације од 11% у односу на исти период прошле године, односно 23% у односу на исти период 2011. године. Број регистрованих назива домена је дат у статистичком анексу.

Активности директора

Овај квартал представља први квартал рада новог директора, који је закључио уговор о обављању послова директора, без заснивања радног односа, на период од 4 године. Почетак квартала је обележило упознавање директора са запосленима у канцеларији и Управним одбором, као и са општим актима, правилницима и начином рада Фондације. Сви

контакт подаци који се односе на управитеља Фондације, као и контакт подаци за домене и међународне организације су промењени на новог директора.

Ради јасније презентације Фондације РНИДС, директор је, уз широке консултације, саставио документ „РНИДС укратко“ који на једноставнији начин објашњава регулативну, регистрациону и фондацијску функцију РНИДС. Овај документ је, у форми позива за приступање нових суоснивача, прослеђен Управном одбору и Конференцији суоснивача, како би се поспешиле активност на повећању броја суоснивача РНИДС.

У овом кварталу директор је посетио више пословних партнера у циљу упознавања и утврђивања веза са Фондацијом РНИДС. Нарочито се истичу:

- Директор је посетио оба дата центра, лично се уверио у рад опреме РНИДС и разговарао са надлежнима у фирмама које смештају опрему РНИДС;
- Директор се састао са представницима Комисије за решавање спорова поводом регистрације назива домена у циљу упознавања;
- Директор је посетио агенцију за књиговодствене услуге која води рачуноводство РНИДС и састао се са представницима новоизабраног интерног ревизора ради договора о спровођењу уговора о интерној ревизији;
- Директор је посетио друштво IT BIZ које израђује и одржава садашњи софтвер за регистрацију, као и друштво COMING које одржава ИКТ платформу (хардвер, виртуализација, линкови,...) на којој се извршава систем за регистрацију националних домена;
- Директор се састајао са Ненадом Крајиновићем, сталним сарадником и представником суоснивача ЕТФ и разговарао о улози РНИДС у унапређењу DNS система у Србији;
- Директор је посетио РАТЕЛ, Републичку агенцију за електронске комуникације, и разговарао са директором др Миланом Јанковићем;
- Директор се састао са директором фирме Мрежни системи која је израдила сајт корпоративне презентације ruids.rs;
- Директор се упознао са новоизабраном Статутарном комисијом РНИДС.

Директор је увео недељне састанке колегијума РНИДС који чине директор, саветник и извршни директори свих сектора. Директор редовно учествује у недељном састанку тима за комуникације, који чине извршни директор за развој пословања и стални спољни сарадници у области ПР и маркетинга.

Директор је за потребе канцеларије РНИДС ангажовао екстерне консултанте ради сагледавања ИКТ система фондације, укључујући садашњи систем за регистрацију назива домена, и давања препорука о могућим побољшањима. Извештај ће бити достављен и Управном одбору. Директор је такође наручио истраживање тржишта регистрације назива домена код правних лица у Србији што је помогло да се створи слика тржишне позиције РНИДС брендова на почетку мандата директора, као и да се испланирају маркетиншке активности. Ово истраживање тржишта је достављено интерним јавностима и примљено је са великим интересом, па ће вероватно бити и понављано.

Директор о првом кварталу свога рада није вршио никакве промене у тиму канцеларије, као ни у односима са сталним спољним сарадницима. Директор сматра да је у релативно стабилној организацији као што је Фондација евентуалним променама треба приступати опрезно и плански, посебно имајући у виду критичност РНИДС за инфраструктуру Интернета у Србији.

Током овог квартала директор је користио део годишњег одмора у трајању од 11 дана, што је било договорено са Управним одбором током преговора о ангажовању директора.

ИКТ и регистрациона функција

Најважнији догађај у кварталу је избор Електротехничког факултета Универзитета у Београду за пројектанта новог система за регистрацију назива интернет домена, који чини техничко срце РНИДС. Пројектант је изабран у отвореном поступку набавке, јавним тендером који је расписао Управни одбор пре избора директора. Крајем августа 2013. закључен је уговор са ЕТФ и пројектант професор Драган Милићев, са својим тимом је одмах започео са радом. РНИДС је формирао тим Канцеларије за сарадњу са пројектантом. Рад на пројекту је започео анализом постојећег решења, поређењем са најбољом страном праксом, и анализом резултата рада радних група РНИДС и захтева овлашћених регистара, а одржан је и радни састанак са представницима заинтересованих овлашћених регистара.

Завршена је имплементација измена RSREG апликације и RSREG Web сервиса које омогућавају унос IPv6 адреса за NS записе. Овлашћени регистри су о изменама обавештени и остављено им је 45 дана за тестирање и прилагођавање клијентских апликација. Компатибилност система за регистрацију са IPv6 ће бити потпуно функционална у наредном кварталу.

У сектору а ИКТ су започеле активности на планирању припрема за нови систем регистрације и за унапређене целокупног ИКТ система РНИДС који треба да омогући већу поузданост и сигурност, бољу документованост, као и будућу интеграцију свих ИКТ потреба организације.

Sporovi povodom registracije naziva domena

У овом кварталу је покренут и завршен један спор поводом регистрације назива интернет домена у .RS домену.

У овом кварталу је започет и први спор поводом регистрације назива једног интернет домена у .СРБ домену. Овај спор није завршен током трећег квартала.

ПР и Маркетинг

У септембру је припремљена нова промотивна кампања за брендирање националних домена. Кампања која ће се реализовати током четвртог квартала под називом „Региструј чим помислиш“ има за циљ да пошаље нову, једноставнију и свежију поруку.

Регистрација назива домена не повезује се неопходно са предностима националног домена за постављање садржаја на Интернет, већ се представља као први, лаки корак, у реализацији личне или пословне идеје. Овом кампањом тржишна комуникација излази ван оквира традиционалног ИКТ сегмента, што је тренд који ће се наставити.

На основу Стратегије комуникација РНИДС израђен је годишњи План комуникација са екстерним јавностима, а остали планови чију израду превиђа стратегија су у припреми.

Са представницима медија је био организован радни ручак на коме је директор презентовао визију развоја РНИДС, што је резултирало бројним договорима о побољшању сарадње.

Финансије

Пословање сектора за финансије РНИДС је током овог квартала било претежно редовно. Највећи број додатних активности је био повезан са доласком новог директора, упознавањем директора са интерним процедурама, буџетским системом фондације и израдом бројних финансијских извештаја за сагледавање пословања.

О овом кварталу је припремљен предлог ребаланса буџета фондације, који одсликава реалност пословања фондације у в.д. стању у првом делу године, као и прерасподелу преосталих средстава према приоритетима од доласка директора.

Директор фондације и извршни директор за финансије су започели процес упознавања са могућим решењима за унапређење пословања сектора за финансије, увођење рачуноводственог софтвера или пуног ERP решења и модерно решење проблема вођења документације фондације. Суоснивач Quad је демонстрирао програм *Pantheon*, као свој предлог решења за ERP систем.

Односи са овлашћеним регистрима

Током овог квартала РНИДС је закључио уговоре са два нова овлашћена регистра. На крају квартала РНИДС има важеће уговоре са 39 овлашћених регистра. Директор са састао са овлашћеним регистрима Орион телеком, AbsolutOK, Mainstream, као и новим овлашћеним регистром YUNET, који су сви једновремено и чланови Конференције суоснивача.

Подршка Конференцији суоснивача

У овом кварталу је за осам нових суоснивача окончан поступак приступања пред Агенцијом за привредне регистре, тако да на крају квартала РНИДС има 66 суоснивача.

Одржана је изборна Конференција суоснивача на којој је поново изабран Војислав Родић за председника и изабран Горан Миланковић за заменика председника Конференције. Директор се састао са више суоснивача који су и овлашћени регистри, као и са суоснивачима ASEE менаџмент консалтинг, Quad и Coming.

Фондацијска функција РНИДС

У оквиру фондацијске функције РНИДС највише активности је било на реализацији 4ПИ пројеката, који су у овогодишњем циклусу праћени на месечној бази.

Нова активност у овом кварталу је припрема организације скупа посвећеном европском месецу сајбер-безбедности, на основу позива које је стигао из ENISA-а, агенције за мрежну и информатичку безбедност Европске комисије.

Међународне активности канцеларије

РНИДС је учествовао у скупу ICANN 47, одржаном у Дурбану, Јужна Африка. Из канцеларије су били присутни Александар Поповић, тада в.д. директора и Дејан Ђукић, извршни директор за опште и правне послове, коме је, у ICANN Fellowship програму трошкове пута и боравка сносио ICANN.

РНИДС је у овом кварталу учествовао у редовним активностима удружења „CENTR“, у правној радионици одржаној у Стокхолму, Шведска.

Закључак директора

По мишљењу директора канцеларија РНИДС је квалитетна организација спремна да ефективно одговори на све постављене задатке. Сви оперативни послови су успешно рађени и током скоро две године в.д. стања, што показује организациону зрелост. У свакодневном раду канцеларија се суочава са тешкоћама које поставља превелика регулисаност бројним правилницима, као и недостатак информатичке подршке процедурама, што утиче на ефикасност рада.

Кадрови у канцеларији су квалитетни, разумеју и прихватају циљеве Фондације и посвећени су послу. РНИДС је улагао у развој кадрова што је тренд који и нови директор намерава да настави. Недостатак људи се примећује највише у сектору за развој пословања, који и поред ангажовања сталних спољних сарадника, нема ресурса да испуни задатке који ће се пред њега постављати.

Фондација РНИДС је акумулирала значајна средства, које би требало активирати ради развоја Фондације, повећања броја регистрованих назива домена и испуњења циљева Фондације. Треба убрзати модернизацију опреме и оптимизовати процесе рада, уз одговарајућу информатичку подршку. Функција маркетинга је до сада првенствено била окренута ПР активностима, а није нађен прави начин да се, у сарадњи са овлашћеним регистрима, маркетиншки ради на повећању продаје услуга регистрације назива националних домена.

Највећи проблем у сарадњи са овлашћеним регистрима је постојећи систем за регистрацију, због кога овлашћени регистри обављају послове поводом регистрације назива националних домена мање ефикасно него што то важи за називе у генеричким доменима. Увођењем новог система, чије пројектовање је у току, регистрација треба да пређе на стандардне протоколе и на ефикасније и сигурније процедуре. Нови систем ће задржати специфичности националних (Country-Code) домена, уз ниво сигурности и верификације који одговара модерним трендовима међу националним регистрима.

Специфичност продајног модела преко овлашћених регистара онемогућава РНИДС да директно ради на продаји крајњим корисницима и на продајном маркетингу. У наредном периоду РНИДС ће, уз рекламне кампање за промоцију РНИДС доменских брендова, додатно појачати активност према овлашћеним регистрима, у циљу стварања услова за снажније маркетингање регистрације националних домена и мотивисање овлашћених регистара да улажу у маркетинг.

По мишљењу директора Фондација се налази пред значајним периодом у свом развоју, где треба да испуни бројна очекивања и дефинитивно се етаблира се као један од центара развоја Интернета у Србији.

Сектор ИКТ услуга

Расположивост сервиса

Назив сервиса	Трајање прекида	Расположивост
ДНС сервис	Без прекида	100%
Сервиси RSREG апликације	Без прекида	100%
Финансијски сервиси	Без прекида	100%

Регистрација домена

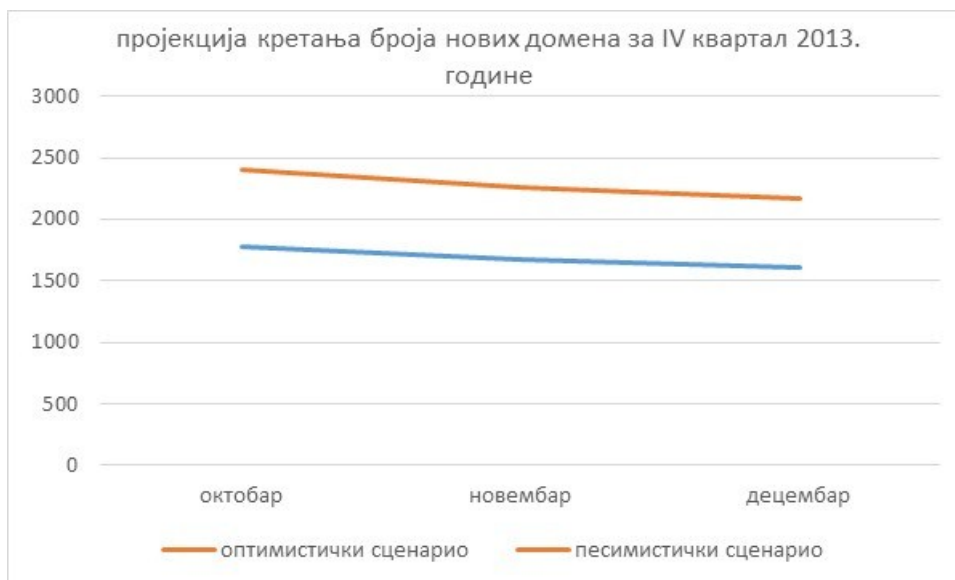
Током трећег квартала 2013. године прихваћено је 463 аванса за домене и електронским путем послато 463 авансна рачуна, као и 9 рачуна из категорије обнове чланства постојећих чланова конференције суоснивача. Током трећег квартала забележен је и пријем осам нових чланова конференције суоснивача. Квартал је обележио и почетак сарадње Фондације „РНИДС“ са два нова овлашћена регистра. Све наведене уплате су укупно износиле 26.194.480,00 динара и регистроване су као пословни прилив.

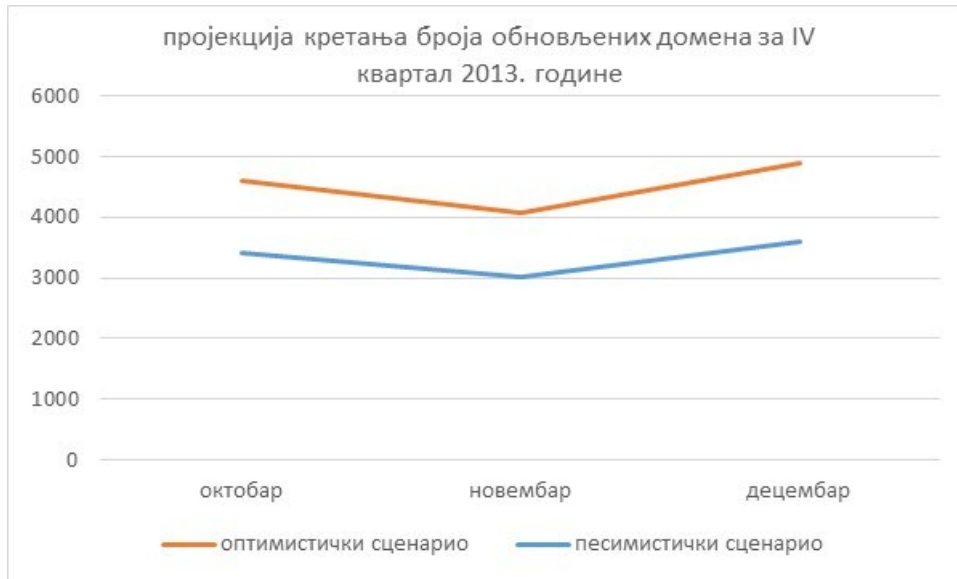
У категорији доменских трансакција, током трећег квартала, обрађено је 212 захтева за промену регистранта, од чега је 13 одбијено због неисправности достављене документације; од укупног броја трансфера назива интернет домена из надлежности једног овлашћеног регистра у надлежност другог (414) интервенција РНИДС-а била је неопходна у 156 случајева; обрађено је 58 захтева за измену грешке у називу регистранта назива интернет домена, и сви су позитивно решени. У 30 наврата затражено је сторнирање трансакције регистрације одређеног назива интернет домена због грешке учињене приликом регистрације. Манипулације бренд пакетима назива интернет домена су биле ретке, те је забележено 4 захтева за промену регистранта бренд пакета назива интернет домена, као и 8 трансфера бренд пакета назива интернет домена из надлежности једног овлашћеног регистра у надлежност другог.

III квартал 2013. године										
	јул			август				септембар		
	цена	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ	обнова	нови	износ
co.rs.	450	1017	160	529.650	1585	141	776.700	1456	169	731.250
edu.rs.	450	66	21	39.150	120	19	62.550	125	40	74.250
in.rs.	250	121	56	44.250	104	54	39.500	140	69	52.250
org.rs.	450	166	30	88.200	296	28	145.800	285	50	150.750
rs.	1.350	2822	1011	5.174.550	3522	1044	6.164.100	3731	1251	6.725.700
.rs		4.192	1.278	5.875.800	5.627	1.286	7.188.650	5.737	1.579	7.734.200
срб.	500	478	31	254.500	186	16	101.000	56	32	159.588
обр.срб	250	3	0	750	3	0	750	2	3	18.750
орг.срб	250	5	1	1.500	17	2	4.750	7	5	27.000
од.срб	250	23	0	5.750	7	2	2.250	0	4	5.000
пр.срб	250	92	12	26.000	33	5	9.500	14	4	400.500
.срб		601	44	288.500	246	25	118.250	79	48	610.838
укупно 2013.				6.164.300			7.306.900			8.345.038
укупно 2012.				5.255.914			7.467.097			7.000.573
укупно 2011.				4.579.950			6.499.201			6.695.500
укупно 2010.				3.729.600			5.664.851			6.587.150
укупно 2009.				3.632.250			5.144.000			6.660.300

Остварена реализација по основу регистрације и обнове назива интернет домена у трећем кварталу 2013. године износи 21.816.238,00 динара и представља повећање од 11% у односу на исти период у 2012. години и 23% у односу на 2011. годину.

Пројектовани износи броја нових и обновљених .RS назива интернет домена за четврти квартал 2013. године приказани су на сликама испод:

Током квартала сачињене су разне ад хок статистичке анализе за потребе Управног Одбора и извршних директора Фондације.

Крајем 8. месеца стартовао је пројекат израде новог софтвера за регистрацију и поводом тога је формиран пројектни тим у којем је поред изабраног пројектанта активно учешће узео и тим ИКТ сектора Фондације РНИДС.

У току септембра месеца искрсао је проблем са системом за регистрацију овлашћеног регистра Агенција Connect из Новог Пазара који је успешно решен анализом подешавања веб сервера дотичног регистра и исправљањем грешака у подешавањима.

У току трећег квартала у рад је у пуном обиму пуштен један нови овлашћени регистар, док је процес увођења YUNET-а у послове регистрације интернет домена и стицања статуса овлашћеног регистра у завршној фази.

Просечно је дневно одговарано на 4 до 5 телефонска захтева о конкретним доменима или процесу обнављања и регистрације домена, а електронском поштом је дневно примано 6 захтева од овлашћених регистара за информације о раду софтвера у експлоатацији или фази тестирања.

Помоћ ОР-овима

У овом кварталу од значајнијих интервенција, најпре је решаван проблем овлашћеног регистра Nordnet везан за лоше уписивање у базу DNS сервера, а разлог је био њихово лоше позивање команди web сервиса. Такође отклоњен је проблем у комуникацији овлашћеног регистра Mainstream са сервером за тестирање (овлашћени регистар није успео да контактира сервере преко IPSec па им је сервер упућен на SSL линк). Такође, десила су се два случаја отежане регистрације, један због како је установљено одмах недостатка средстава на рачуну овлашћеног регистра код РНИДС а други због истицања

једног назива домена док је исти био у трансферу, али оба случаја су решена у најкраћем року.

Затим се јавило неколико проблема у комуникацији овлашћених регистара са апликативним сервером, и сви проблеми су решени или додавањем адресе рачунара у филтер (у случају додавања нових радних станица код овлашћених регистара) или променом линка у апликацији RSREG код овлашћеног регистра који је грешком обрисао тај линк па клијентска апликација није могла да се повеже са сервером.

За овлашћени регистар „Актон“ су генерисани и нови RSREG сертификати јер су им претходно издати сертификати истекли, па су им послати кроз два различита канала због безбедности.

У септембру је почео да ради и нови овлашћени регистар из Крагујевца, „Бољи бизнис“. Они су на почетку рада имали и групни трансфер домена у њихову надлежност.

Пројектовање софтвера за регистрацију домена

Крајем августа потписан је уговор са Електротехничким факултетом у Београду и започет је рад на пројектовању новог система за регистрацију назива домена. У вези са тиме у РНИДС-у је одржан низ састанака Пројектанта (ЕТФ) и пројектног тима РНИДС-а, са задатком да се кључне функције новог софтвера идентификују и ускладе са захтевима Радне групе и функцијама ЕПП протокола. Такође, проучена је документација водећих европских ccTLD регистара у циљу прихватања најбоље праксе у процесу регистрације и управљања називима Интернет домена.

У циљу прикупљања информација и мишљења шире групе заинтересованих, организован је састанак са представницима Овлашћених регистара. И поред скромног одзива, присуствовали су представници само шест овлашћених регистара, можемо констатовати да је састанак био конструктиван и користан за даљи ток процеса пројектовања. Представници ОР-ова су прихватили већину предложених процедура, али су такође указали и на неке недостатке који ће бити размотрени и евентуално бити прихваћени, било као основне или опционе функције новог софтвера.

У току је израда документа детаљне функционалне спецификације и захтева које нови софтвер мора да задовољи, као и функционалности које би било пожељно да буду уграђене у нови софтвер за регистрацију, али нису неопходне. Пројектни тим у свом раду тежи да буде неутралан у погледу избора коначног решења и из тог разлога веома опрезно анализира шта је обавезни сет функционалних захтева које нови софтвер мора да задовољи.

Увођење IPv6 подршке

У циљу обезбеђивања подршке за IPv6 *glue* записе за .RS и .CPB доменске просторе, завршена је имплементација измена RSREG апликације и RSREG Веб сервиса које

омогућавају унос IPv6 адреса за NS записе. Обзиром да су измене захтевале прилагођење клијентских апликација, које користе Овлашћени регистри, измене су имплементирани прво само на RSREG тест окружењу. Овлашћени регистри су о изменама обавештени 19. августа 2013. године путем *or* и *or-tech* мејлинг листа, и у складу са правилницима РНИДС-а остављено им је 45 дана за тестирање и прилагођавање клијентских апликација.

И до сада су 4 од 8 DNS сервера, осим по IPv4, давали DNS одговоре и по IPv6 протоколу, што је у рангу водећих европских ccTLD регистара. РНИДС је и поред тога упутио захтев RIPE-у за доделу блока IPv6 адреса, које ће осим пружања DNS услуге на још два сервера који подржавају IPv6, омогућити IPv6 конективност и осталих сервиса РНИДС-а.

Дата центри

Током квартала је редовно рађен надзор над ресурсима у дата центрима и у два случаја пријављена је мања неправилност компанијама (Coming везано за рад виртуелних машина и Com4T везано за рад комуникационе опреме). Они су реаговали на пријаву и у питању су били у првом случају лажни аларм на једној од мрежних картица на виртуелној машини а у другом случају мање оптерећење процесора на firewall уређају због скенирања саобраћаја.

У дата центру ЕТФ је дошло до отказа једног од дискова у сториџ серверу, па је у складу са уговором о одржавању и гаранцији, Coming заменио диск (у присуству систем администратора РНИДС). Диск је успешно замењен и сервер је наставио да ради пуним капацитетом.

Компанија „АбсолютОК“ је отклонила сметње на једном од линкова који повезују тај дата центар са дата центром ЕТФ.

На серверима под оперативним системом „Microsoft Windows Server“ инсталиран је нови програм за заштиту од малициозног софтвера немачког произвођача „G Data“. Претходно је урађена анализа ефикасности новог софтвера и тестирање његовог понашања на серверима.

На серверу за размену електронске поште (виртуелна инстанца) додато је још 2 гигабајта виртуелне радне меморије да би се компензовало додавање нових процеса на том серверу. Додати процеси се односе како на нови софтвер за заштиту од малициозног софтвера тако и на софтвер за заштиту од нежељене поште.

Током квартала је као и до сада замењене су касете у серверу за снимање резервних копија и донесена је још једна касета као резерва у случају потребе.

Компанији „АбсолютОК“ је послат нови списак особа које могу да уђу до опреме РНИДС у њиховом дата центру, и на њему су додати нови директор РНИДС Данко Јевтовић, као и још један инжењер из компаније Coming Милан Вујковић. Нови директор РНИДС је обишао дата центар ЕТФ у циљу упознавања опреме и ресурса.

Послови у канцеларији

У просторијама канцеларије РНИДС је рађено стандардно одржавање опреме и софтвера. Прављене су резервне копије како сервера у просторијама РНИДС тако и радних станица, а посебно и специфичних сервиса у оквиру датог сервера (софтвер проток новца и деловодник).

Припремљен је нови рачунар као и сви потребни креденцијали за рад новог запосленог (Директор), а у складу са тим подешен је сервер за резервне копије да прави копију система и тог рачунара.

Урађено је и ажурирање ре-конфигурисање уређаја за бежично умрежавање. Уграђен је нови софтвер и мере заштите су подешене на њему.

У току је замена старог софтвера за заштиту од малициозних програма, новим од истог произвођача као и на серверима у дата центрима (G Data). Овај процес траје дужи, јер је део радних станица и лаптоп рачунара прилично стар и потребно је ово обавити корак по корак.

Отворено је неколико нових налога за електронску пошту а такође и две нове дистрибуционе листе, једна за радну групу која почиње са радом а друга за комуникацију овлашћених регистара на тему маркетинга.

Један рачунар је унапређен новим диском и додатном меморијом а прикупљени су подаци за унапређење још неколико рачунара јер су им ресурси већ извесно време недовољни за нормалан рад (у питању је додавање радне меморије).

Разно

Редовно је ажурирана интернет презентација РНИДС као и обично највише у деловима са документима Управног одбора и са списковима чланова Конференције суоснивача, али и постављању огласа и јавних позива. Поред тога на интернет презентацији РНИДС инсталиран је нов скрипт за праћење посећености. То је урађено уз сарадњу са компанијом мрежни системи који имају уговор о одржавању интернет презентације. Из старог налога је пребачена статистика у нови тако да постоји историјат посећености интернет презентације РНИДС од њеног постављања на сервер.

Покренута је набавка услуге за електронско гласање (компанија „Bigpulse“, *Web-based Software-as-a-Service*) по одлуци Управног одбора.

Тakoђе редовно су прављене резервне копије софтвера за форум, и дистрибуционе листе.

Обављени су процеси лиценцирања оперативних система (трогодишњи Microsoft OVS програм) и процес лиценцирања софтвера за заштиту (једногодишња лиценца G Data Endpoint Enterprise) сервера у дата центрима и радних станица у канцеларији РНИДС. Процес лиценцирања софтвера за заштиту је укључивао и анализу постојећег решења и његово упоређивање са другим решењима која постоје на тржишту.

Приведен је крају и процес продужавања гаранције за софтвер за виртуализацију.

Одржана је изборна конференција суоснивача РНИДС, где је ИКТ сектор пружао подршку и припрему. Снимак конференције је припремљен и достављен а затим архивиран.

Због повећане потрошње меморије интернет сајта РНИДС урађена је анализа зашто и који процеси конзумирају више енергије него обично, а затим је додата меморија на дотични сервер да би се обезбедили од евентуалног успорења.

Сектор за развој пословања

Развој пословања

У јулу је настављена комуникација са Александром Бировљевим, е-соммерсе менаџером Банке Intesa, у вези сарадње на привлачењу средњих предузећа на Интернет. Половином јула је Бировљев био на састанку у Телекому, потенцијално трећем партнеру у пројекту, али су разговори, за сад, ту стали.

Током јула и августа је био актуелан рад на припреми предлога новог **4ПИ конкурса**. Разматрани су елементи који би могли да допринесу реализацији већег броја квалитетнијих пројеката. Разрађен је нов концепт, који дефинише нов приступ, нов начин избора пројеката, као и нов принцип избора комисије и њене надлежности. Осим тога, дефинисан је и предлог временског оквира (timeline-a) за реализацију свих предвиђених активности, а дефинисани су и нови критеријуми за процену пријављених пројеката.

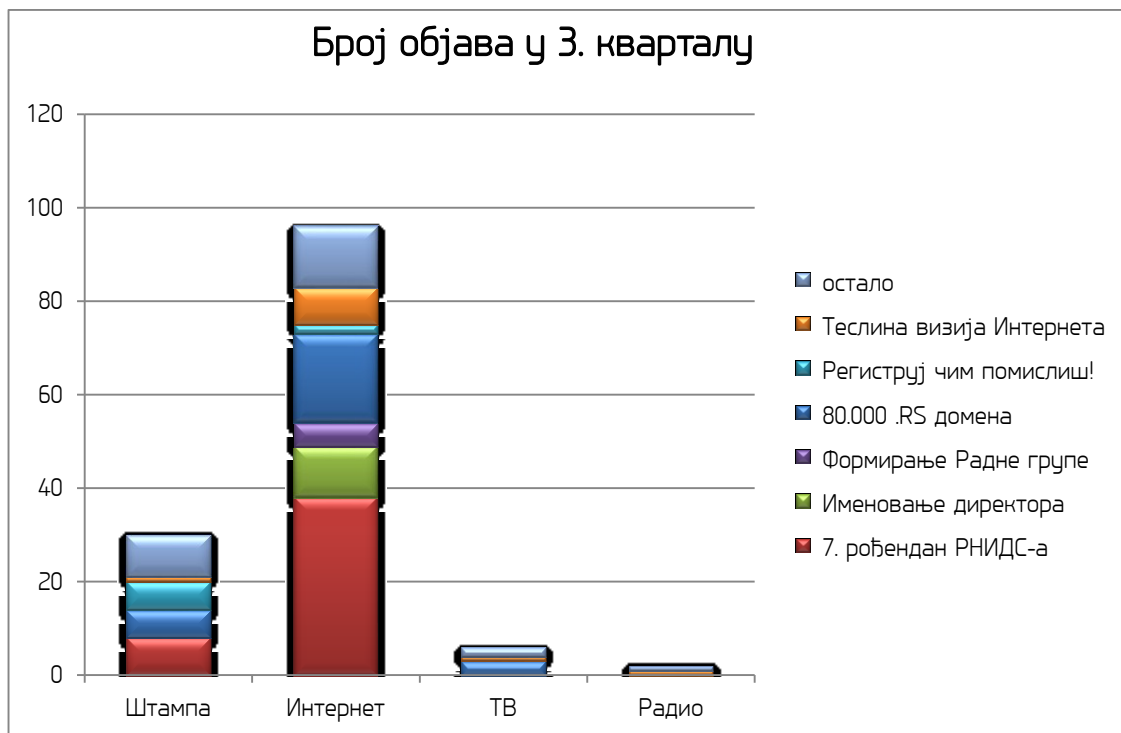
Khaled Fattal, учесник ДИДС 2012 (<http://dids.rs/архива-дидс/дидс-2012/учесници-дидс-2012/итем/203-kaled-fatal.html>) је контактирао извршног директора за развој пословања и предложио да Београд конкурише за домаћина једног од скупова које они организују (<http://mligrp.com/#./press>).

Његова Multilingual Internet Group планира организацију серије самита, конференција и догађаја у земљама у развоју, поводом надолазећих промена изазваних великим бројем нових IDN gTLD-јева (**Seismic Changes to the Global Internet**). Њихов циљ је да подигну свест о новом Интернету који долази, да покрену дебате и помогну у креирању решења за постојеће локалне проблеме, као и за оне који ће се тек појавити са појавом нових gTLD-јева. Такође желе да креирају снажан вишејезички екосистем на Интернету.

Организација оваквог скупа би могла да буде једна од наших будућих фондацијских активности, али је остало да преиспитамо шта заиста они нуде и шта очекују од организатора, као и да ли ми имамо одговарајуће финансијске и људске ресурсе да то подржимо.

ПР и маркетинг активности

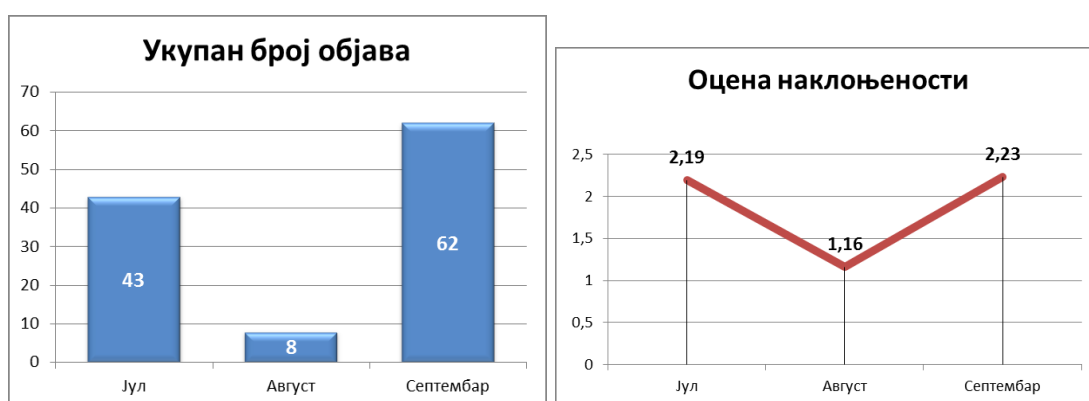
У трећем кварталу су забележене укупно **134 објаве** – 30 у штампаним медијима, 96 на Интернету, 2 радијске и 6 ТВ објава. Највише објава је покривало **7. рођендан РНИДС-а**, а приличну заступљеност је имала и вест о регистрованих **80.000 назива .RS домена**.

Медијска анализа 113 објава, које је обухватио електронски клипинг, показује да су **64 различита медија** извештавали о РНИДС-у – 15 штампаних медија, 4 телевизијске и радио станице и 45 интернет портала.

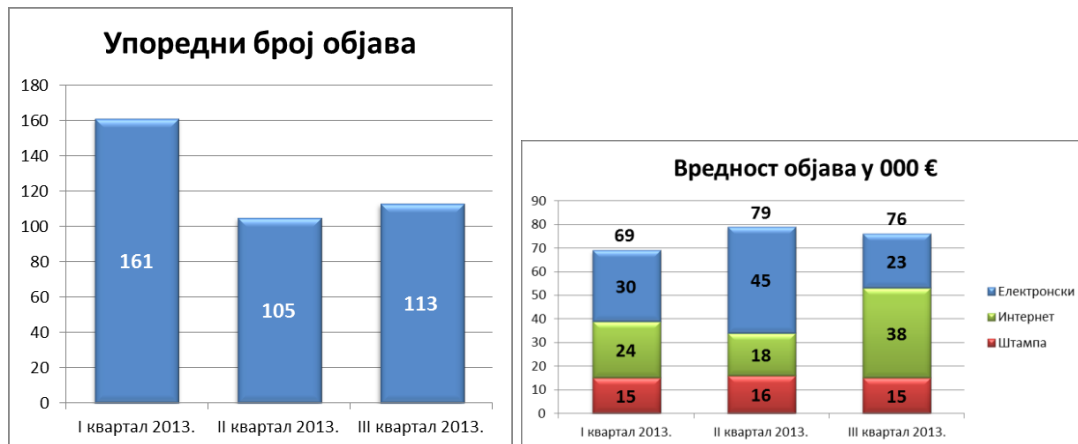
Највећи број објава забележен је на интернет порталима и износи 70% свих објава.

Највише објава је забележено у септембру, кад је и оцена наклоњености била највећа (тада је био најбољи однос између позитивних и неутралних објава). Негативних медијских објава није било.

Број објава у 3. кварталу 2013. је за 7,6% већи у односу на 2. квартал, али је забележен пад медијске присутности у електронским и штампаним медијима, што је утицало и на пад AVE вредности за 3,9%.

Медијска анализа показује да је 90% медијских објава било планирано и да се у 74% медијских извештаја РНИДС појављивао као примарна тема објаве.

Вредност објава у медијима је представљена у односу 1:1 у поређењу са вредношћу огласног простора.

Детаљна клипинг анализа (са објашњењем методологије) се налази у прилогу овог извештаја.

У јулу је, у штампи и на Интернету, објављена вест о речнику говора јужне Србије у дигиталном издању, у којој је наведено да је реализацију помогао РНИДС у оквиру 4ПИ пројекта, као и врло интересантан чланак у „Православљу” – „Ћирилични интернет домен у концепцији Српске Православне Цркве” у коме се говори и о сарадњи СПЦ и РНИДС-а на пољу ћирилице.

Од уговорених ауторских текстова, објављен је чланак Предрага Милићевића „Водич за мала и средња предузећа о употреби интернета” за економски портал www.ecopomuy.rs, као и његов интервју за часопис „Digital” (под насловом „Национални домен - прави домен”) на тему правилног избора и регистрације назива интернет домена, као и тренутним активностима и плановима РНИДС-а. Осим тога, часопису „Tech Lifestyle” је достављен материјал на основу ког је креиран текст о правилном избору и регистрацији назива интернет домена, „RS или .СРБ у 4 корака”. На сајту часописа „Интернет огледало” је објављен чланак „Туђе немамо... Своје имамо!” о правилном присуству на нету, односно интернет „подстанарима” и „власницима”.

У августу је објављен ауторски текст „Који је поддомен за кога?” у магазину „Tech Lifestyle”. Текст ставља акценат на наше националне поддомене и објашњава све предности националних домена и правилном избору назива интернет домена.

Реализовано је гостовање Војислава Родића на Радио Београду 2, у емисији „Дигиталне иконе”, у оквиру кога се он осврнуо на историјат РНИДС-а и најавио активности планиране за наредни период.

На интернет сајту „Православља”, новина српске Патријаршије, објављен је чланак „Црква пред изазовима будућности”, који објашњава доменску стратегију СПЦ која се базира на .СРБ домену.

Преведен је чланак кинеског националног регистра о њиховом раду на решавању проблема IDN мејл адреса и објављен под насловом „**На видик у решење и за мејл адресе на ћирилицу**“ на корпоративном сајту и свим нашим страницама и профилима на друштвеним мрежама.

Од уговорених ауторских текстова, у септембру је објављен чланак „**DNS сервис**“ Жарка Кецића у магазину „Интернет огледало“. То је први у низу текстова који треба да објасне основну структуру Интернета, као и безбедносне проблеме који су везани за њу.

Данко Јевтовић је дао интервју магазину „Бизнис“, а његову изјаву је пренео и РТС2, у емисији „еТВ“.

Реализовано је гостовање **Војислава Родића** на Радио Београду 1, у емисији „Таласање“, у оквиру кога је изложио РНИДС-ову улогу у промовисању Теслиног дела кроз изложбу „Теслина визија Интернета“.

У медије је пласирана вест о **80.000 назива .RS домена**.

У јулу је објављен 15. број интерног информатора „**РНИДС вести**“. PDF је постављен на корпоративни сајт и о томе су обавештене све интерне јавности.

У августу је креиран радни **проспект** за нове суосниваче који објашњава троструку функцију РНИДС-а, принципе рада, мисију и визију, и објашњава зашто и како постати суоснивач РНИДС-а.

Завршен је и усвојен **План комуникације са екстерним јавностима** и отпочео рад на изради **Плана кризних комуникација**.

Креиран је сав потребан материјал и пријављена **кампања за промоцију .СРБ домена** на конкурс **CENTR Awards 2013**, први такав конкурс у организацији CENTR. Нажалост, у категорији у којој смо ми конкурисали (Marketing & Communication), конкурисао је и EURid са својим програмом суфинансирања промотивних активности .EU овлашћених регистара, који је и однео награду.

Отпочео је рад на дефинисању структуре новог корпоративног, као и новог, централног промо сајта.

У септембру је реализована је нова изложба „**Теслина визија Интернета**“ која је одржана током Дана европске баштине од 20. до 30. септембра у холу Електротехничког факултета у Београду.

Настављене су активности којима би се у октобру обележио „**The European Cyber Security Month 2013**“, као одговор на иницијативу ENISA (European Union Agency for Network and Information Security) и позив који нам је упутио CENTR. Дефинисани су учесници округлог

стола, а започела је и креација пратеће изложбе "Историја безбедности телекомуникација".

Реализовани су огласи за кампању за **брендирање националних домена**:

Креирана су и решења за билборде и citylight-ове који ће чинити outdoor део кампање.

Организован је радни ручак са власницима и главним и одговорним уредницима ИТ и бизнис часописа, као и уредницима појединих електронских медија (Интернет, радио, ТВ). На скупу је најављен нов начин комуникације РНИДС-а и свеобухватнија сарадња са медијима, а Данко Јевтовић је, као нови директор, изнео своје виђење даљег развоја Фондације. Догађају су присуствовала 24 госта.

Редовно је одржаван РНИДС-ов сајт и одржавана комуникација преко Фејсбук и LinkedIn страна и Твитер налога.

Сектор општих и правних послова

Општи правни послови

На почетку квартала сумиране су активности из претходног квартала и састављен квартални извештај, из то извршено је оцењивање запослених у сектору.

Као једна од најзначајнијих активности током периода извештавања јесте учешће у раду комисије за набавку пројекта софтвера за регистрацију назива домена. Ова комисија је окончала свој рад и Управном одбору и директору је доставила свој извештај. Након што је директор прихватио извештај и Управни одбор дао сагласност, сви понуђачи у конкурсу су обавештени о исходу набавке. Након што је окончан поступак избора најбољег понуђача, у сарадњи са другим секторима је састављен коначни текст Уговора о набавци пројекта софтвера за регистрацију назива домена. Уговор је потписан са Електротехничким факултетом, који је након тога, у складу са Уговором, доставио менице на име гаранције и на име доброг извршења посла. Састављена је одлука којом је формиран тим РНИДС-а који ће итеративно радити са пројектантом овог софтвера.

Учествовано је у изради предлога уговора за обављање послова директора РНИДС-а, без заснивања радног односа. Након што је потписан Уговор, обављена је пријава директора пред фондом ПИО. С обзиром на одређене недоумице и ретко сусретање са овим уговором, запослени у фонду ПИО нису најпре знали како да изврше ову пријаву, да би је потом извршили погрешно и тек након више одлазака и ургенција, пријава је усклађена са важећим шифарником.

Припремљена је неопходна документација за продужење регистрације службеног возила и координисано са даваоцем лизинга у вези тог посла. У погледу возила, започете су активности на његовом откупу, да би се стекли услови за његово отуђење.

Припремљен је уговор и пратећа документација за набавку антивирус лиценци за рачунаре у употреби у РНИДС-у и дата центрима. Састављен је коначан текст Уговора за набавку Microsoft OVS лиценци за рачунаре у употреби у РНИДС-у. Уговор је потписан са испоручиоцем „S&T Srbija“ доо.

Након што је раскинут уговор са „НАТ Webtech“-ом и менице предате на наплату, на рачун РНИДС-а је уплаћен укупан менични износ. Са 29. јулом 2013. наплаћене су менице издате на име гаранције за добро извршење посла у укупном износу од 531.000,00 динара.

Састављен је нови текст уговора са добављачем „IT BIZ“, којим су, у односу на раније важећи уговор побољшане одредбе о поступку раскида уговора и извршене одређене измене око којих су се стране током преговора договориле.

Заказан је, потом и учествовано на састанку са председништвом Комисије за решавање спорова у вези назива националних интернет домена. Циљ састанка је био упознавање новог директора РНИДС-а са овим сегментом активности РНИДС-а, као и планираним изменама и унапређењима поступка решавања ових спорова.

Састављен је Уговор који за предмет има обављање ревизије ИКТ система РНИДС-а, као и Уговор за обављање послова истраживања тржишта за потребе РНИДС-а. Инициране су и извршене промене контаката, с обзиром на промену директора, код организација са којима сарађује РНИДС, као и подаци о доменима код којих је РНИДС регистрант. Припремљена је неопходна документација за увођење у рад новог овлашћеног регистра „Бољи бизнис“. Дати су одређени коментари и сугестије на предлог документа који се односи на кризне комуникације.

Пред органом овере, потписан је Уговор о приступању са новим суоснивачем „YUNET International“, за кога је потом и припремљен Уговор о обављању послова регистрације назива домена.

Започета је комуникација са Венијем Марковским из ICANN-а, коме је исказана жеља и намера РНИДС-а да угости председника и генералног директора ICANN-а током његовог боравка у Београду.

Послови обављени за потребе Управног одбора и Конференције суоснивача

У овом периоду одржано је осам седница Управног одбора и изборна седница Конференције суоснивача, за те потребе обављани су следећи редовни послови:

- Припрема и редакција предлога аката и других материјала пре седнице;
- Присуство на седницама и учествовање у раду;
- Састављање записника по одржаним седницама и редакција донетих аката.

Предузете су потребне радње у вези одржавања изборне седнице Конференције суоснивача, одржане 21. септембра 2013. године и прикупљања кандидатура за председника Конференције суоснивача. Дан пред седницу проверена је евентуална повезаност субјеката који су суоснивачи РНИДС-а. Провера је вршена упоређивањем података доступних у јавној бази АПР-а. Учествовано је у раду на самој седници, након

чега је састављен записник са седнице, који је достављен председнику и заменику председника Конференције суоснивача.

Сарадња са другим организацијама и учешће на скуповима

У јулу је извршни директор за опште и правне послове учествовао на скупу ICANN 47, који је одржан у Дурбану, Јужна Африка, у оквиру Fellowship програма, о трошку ICANN, а учешће на овом скупу је обухваћено посебних извештајем. Током септембра учествовано је у CENTR правној радионици, која је одржана у Стокхолму, Шведска.

Општи послови

Месечне набавке

Као редовне активности, обављано је следеће:

- Месечна набавка воде
- Месечна набавка за кафе апарат
- Месечна набавка материјала за одржавање просторија
- Месечна набавка по тачки 7.9.1. (послужење за потребе РНИДС-а)
- Набавка канцеларијског материјала (папир, налози за путовања, спајалице, фолије за документа, фасцикле, итд.)

Набавке

У овом кварталу набављене су нове персонализоване фасцикле за потребе канцеларије, као и нова огласна табла.

Организација службених путовања

За потребе службених путовања у Стокхолм, Брисел, Атину, Беч, Фиренцу (CENTR), Атину (RIPE), Крит (6th International conference for ccTLD registries and registrars of CIS, Central and Eastern Europe) и Буенос Ајрес (ICANN) извршене су резервације и набавке авионских карата, хотелског смештаја и путног осигурања, као и резервација превоза од аеродрома до хотела и назад по потреби.

Документација је комплетирана и прослеђена електронски.

Конференције и састанци

За потребе одржавања изборне седнице Конференције суоснивача изабрана је одговарајућа сала уз послужење. Припремљен је списак суоснивача са правом гласа, идентификационе картице, рекетићи за гласање и гласачки листићи. Пружена је логистичка подршка на самој седници.

Присуствовано седницама УО и Статутарне комисије у својству записничара и припрема записника, као и седници Комисије за набавку услуге „Пројектовање система за регистрацију назива интернет домена“.

Предрачуни и рачуни

Обављано је редовно издавање предрачуна и рачуна за годишње накнаде по уплати истих и припремање за слање поштом. Исто тако, слање предрачуна за регистрацију домена по добијеним захтевима овлашћених регистара, као и припрема предрачуна, рачуна и издавање Извода из базе регистрованих домена по захтеву.

У овом кварталу Фондацији је приступило 8 нових суоснивача.

Протоколи за исплату - ПЗИ

Вршено је попуњавање нових Протокола за исплату и прослеђивање по секторима, као и пријем завршних предмета за архивирање, ажурирање и скенирање.

Током квартала, издат је 231 Протокол, који су заједно са пратећом документацијом скенирани и архивирани по броју предмета.

Остали општи и административни послови

Поред наведеног вршени су и:

- Припрема календара са годишњим одморима;
- Припрема календара са службеним путовањима до краја године;
- Пријем и завођење пристигле документације, припрема одлука и дописа, припрема предрачуна и протокола за плаћање, архивирање, пословна комуникација, пријем странака;
- Обављање послова предаје пред АПР-ом, ПИО-м и Фондом за здравствено осигурање;
- Разврставање, оверавање и припрема интерне поште, слање по куриру.

Сектор финансија

Извештај сектора за финансије за други квартал, 2012. године сачињавају следеће целине:

- Активности сектора,
- Редовни послови сектора
- Финансијски извештаји,
- Реализација финансијског плана,
- Преглед финансијских средстава.

Активности сектора

Јул

У првој половини месеца јула, акценат је био на што ажурнијој и благовременијој обради књиговодствене документације, како би на време била предата књиговодственој агенцији на књижење, све у вези са сравњивањем књиговодствене евиденције главне књиге и анализе са помоћним евиденцијама Фондације „РНИДС“. Све ове активности су у функцији благовременог обрачуна ПДВ-а, а нарочито за потребе израде шестомесечног финансијског извештаја, који је достављен Канцеларији 21.7.2013. године. Овај финансијски извештај је детаљно обрађен и анализиран и као такав је постао део Извештаја о раду канцеларије за други квартал 2013. године.

Почевши од половине месеца извршен је читав низ логистичких и техничких активности пред пословним банкама (измене уговора, промене депо картона) у којима Фондација има отворени рачун, а све имајући у виду долазак на чело РНИДС-а новоизабраног директора од 15.7.2013. године.

Како би се директору олакшало увођење у посао, сектор је припремио неколико ад-хок извештаја који имају за циљ осликавање финансијског и материјалног положаја Фондације.

Настављено је и са финансијским праћењем реализације овогодишњег турнуса 4ПИ пројеката, у овом случају претпоследње транше повлачења средстава.

Извршни директор за финансије је у овом периоду био на службеном путу, у Дурбану у Јужноафричкој Републици, на ICANN 47 конференцији, о чему је у року поднео извештај директору, а преко њега и УО РНИДС-а.

Као и сваког месеца прате се трендови у раду пословних банака, услуге и услови које оне нуде. Овог месеца је почела и анализа опортуности улагања средстава у инвестиционе кеш фондове па је са директором одржан састанак са представником друштва за управљањем инвестиционим фондовима „Илирика“.

Такође, имајући у виду тежњу за осавремењењем рада сектора и управљања рачуноводством отпочете су и прве размене мишљења и састанци са добављачима ЕРП решења, првенствено да би се спознали услови и могућности, јер је реч о пројекту за наредних пар година.

Август

Месец август се донекле одликовао смањеним интензитетом активности, услед општег затишја активности код пословних сарадника РНИДС-а, али и услед саме сезоне годишњих одмора унутар сектора (Александар Поповић – прва половина месеца и Илија Вујновић друга половина месеца).

Оно што је јако битно, а догодило се августа месеца јесте да је РНИДС од Пореске управе преузео решење и записник о извршеној теренској контроли којим је усвојен наш захтев за накнадним обрачуном и плаћањем обавеза према државним органима на основу службених путовања лица која нису била запослена у Фондацији, а путовала су у периоду од 2008-2012. године. Овај захтев је предат 27.5.2013, сама исплата је извршена 24.5.2013. Решење и записник Пореске управе, филијале Стари град су преузети 23.8.2013. године, о чему је обавештен и УО.

Извршен је продужетак динарског орочења код Јубмес банке и девизног (евро) код Хипо Алпе-Адриа банке.

Почетком месеца су обављени и преостали неопходни логистичко-административни кораци (е-банкинг, пословне картице и сл.) пред пословним банкама у контексту почетка рада Директора Фондације.

Започете су прве активности на изради ребаланса финансијског плана кроз разговоре са директором и колегама из осталих сектора и сам оперативни рад. Такође, урађен је и нацрт структуре тзв. интерног извештаја сектора за финансије који има за циљ да што прецизније, али на један пластичан и лако читљив начин укаже на месечне финансијске и материјалне перформансе Фондације. Такође урађено је и неколико ад-хок извештаја или кратких анализа појединих сегмената пословања.

Настављено је и са финансијским праћењем реализације овогодишњег турнуса 4ПИ пројеката, у овом случају последње транше повлачења средстава на месечном нивоу, а крајем месеца је почето и са праћењем финалних извештаја у вези са реализацијом пројеката.

Септембар

У сарадњи са директором и колегама из Канцеларије настављене су започете активности на изради ребаланса финансијског плана за 2013. годину, чија се коначна верзија очекује у првој декади октобра месеца.

Овог месеца је у посети књиговодственој агенцији био тим екстерне ревизије па се очекује у наредним данима и нацрт њиховог извештаја.

Такође, урађен је и коначан нацрт структуре тзв. интерног извештаја сектора за финансије, као и прве верзије за поједине месеце који има за циљ да што прецизније, али на један пластичан и лако читљив начин укаже на месечне финансијске и материјалне перформансе Фондације.

Што се тиче 4ПИ пројеката настављено је са праћењем приспелих финалних извештаја од стране корисника средстава. Углавном је било потребе за достављањем коригованих извештаја, коначних рачуна, додатним појашњењима и прибављањем комплетне документације која упућује на суштинско трошење сопствених средстава.

Извршено је орочење осам милиона динара код Уникредит банке, у контексту диверсификације РНИДС-овог портфолија, односно тежње за укључивањем што ширег фронта пословних банака, али уз респектовање најповољнијег односа сигурности и услова орочења.

Извршена је и периодична детаљна провера исправности уноса протокола у апликацију „Проток новца“, што је пожељно чинити с времена на време, јер се унос врши мануелно те су могуће и мање грешке приликом непосредног уноса, које се у тим приликама, уколико их има и отклоне.

Значајно време је посвећено и обради путних налога, припреме путовања у финансијском смислу и исплатама по коначним извештајима са службених путовања.

Редовни послови сектора

На свакодневној основи у редовном року се извршавају редовни послови као што су:

- електронска плаћања по протоколима,
- контрола аванских рачуна,
- праћење евиденције исплата и уплата,
- контрола свих уплата и исплата,
- праћење извода банака,
- послови благајне,
- праћење токова новца,
- свакодневна координација рада са књиговодственом агенцијом,
- припрема читавог сета пратећих образаца,
- обрачуни службеног пута,
- припрема исплате зарада и накнада по уговорима о делу,
- предузимање неопходних активности према Пореској управи и осталим Државним органима,
- сарадња са банкама итд, ...

Финансијски извештаји

У овом делу документа укратко ће бити представљени биланс успеха (за период 1.1-30.9.2013. године, у поређењу са периодом 1.1-30.9.2012) као и биланс стања (на дан 30.9.2013. године у поређењу са стањем на дан 31.12.2012. године) те пратећи показатељи пословања у посматраном временском оквиру.

Најпре, на наредној табели су укратко приказани кључни показатељи пословања за наведени период и одговарајуће стопе раста.

Показатељ у .000 РСД	Q3 2012. или 31.12.2012.	Q3 2013. или 30.9.2013.	%
Пословни приходи	61.755	67.897	9,9%
ЕБИТДА	8.738	21.976	151,5%
ЕБИТДА маржа	14,1%	32,4%	128,7%
Нето резултат	4.301	16.423	281,8%
Актива	113.605	127.475	12,2%
Капитал	58.607	75.184	28,3%
Нето дуг	-7.409	-10.802	45,8%
Нето дуг / ЕБИТДА	-0,8	-0,5	-42,0%

Биланс успеха

Позиција у .000 РСД	Q3 2012.	Q3 2013.
Пословни приходи	61.755	67.897
Приходи од продаје	61.180	67.376
Остали пословни приходи	575	521
Пословни расходи	53.017	45.921
Трошкови материјала	704	363
Трошкови зарада и накнада зарада	29.924	30.574
Остали пословни расходи	22.389	14.984
ЕБИТДА	8.738	21.976
ЕБИТДА маржа	14,1%	32,4%
Трошкови амортизације	5.351	3.821
ЕБИТ	3.387	18.155
ЕБИТ маржа	5,5%	26,7%
Финансијски приходи	2.758	1.839
Финансијски расходи	273	782
Остали приходи	0	190
Остали расходи	305	0
Нето добитак/Губитак пословања које се обуставља	-657	-1
ЕБТ	4.910	19.401
Порез	609	2.978
Нето резултат	4.301	16.423
Нето профитна стопа	7,0%	24,2%

Пословни приходи су у посматраном периоду у 2013. године у односу на претходни еквивалент порасли за десет процената. У истом периоду пословни расходи су смањени за скоро 14%. Та два кретања су условила раст ЕБИТДА марже са 14,1% на 32,4%. Сама ЕБИТДА је повећана за око 2,5 пута у посматраним периодима времена.

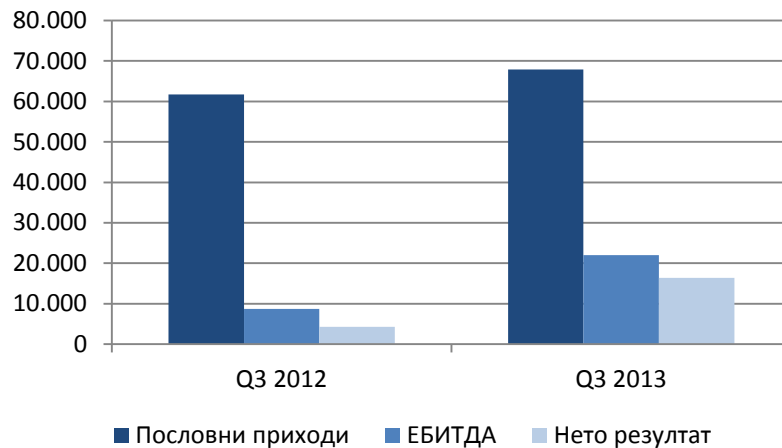
Трошкови амортизације су смањени услед промене рачуноводствене политике у делу који се односи на примењене амортизационе стопе. ЕБИТ маржа је, када се све претходно

наведено резимира, са нивоа од 5,5% у прва три квартала 2012. године дошла на ниво од 26,7% у прва три квартала 2013. године.

Укључивањем у анализу и позиција биланса успеха испод пословног резултата долази се до нето резултата пре опорезивања од 19.401 хиљада динара, а са обрачунатим порезом и до нето резултата - добитка у износу од 16.423 хиљаде динара.

То значи и нето профитну стопу од 24,2% у прва три квартала 2013. године, док је у прва три квартала 2012. године износила 7,0%. Све ово је последица раста нето резултата у посматраном периоду од преко 3,8 пута.

На графикону који следи приказан је тренд и структура резултата у периоду прва три квартала 2012 – прва три квартала 2013. године у хиљадама динара.

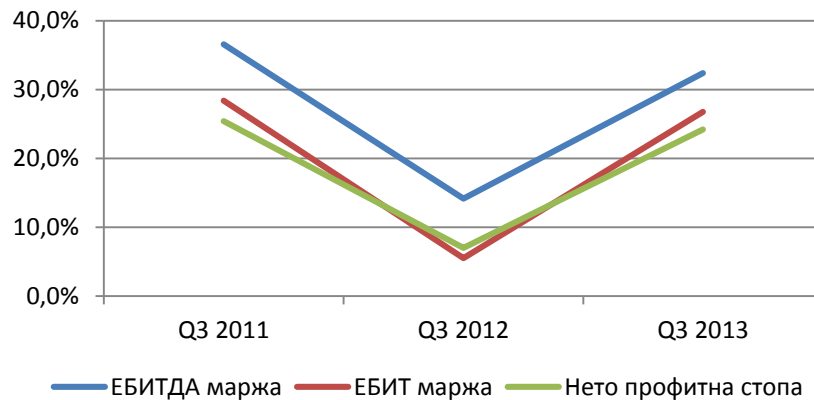

Оваква слика биланса успеха, иако раст профитабилности није превасходни циљ организације као што је РНИДС, може да охрабри, али у смеру акумулације супстанце за остваривање примарно постављених циљева за 2013. годину, у преосталом делу текуће године.

Потребно је додати напомену да деветомесечни извештај у делу биланса успеха није обухватио трошкове по основу 4ПИ кампање (део који је авансно уплаћен организацијама – носиоцима пројеката је евидентиран у оквиру биланса стања) због недостављања свих коначних рачуна, услед захтева РНИДС-а усмерених ка уподобљавању коначних извештаја о реализацији пројеката и самих коначних рачуна. За укупан износ који се очекује по свим коначним рачунима потребно је смањити добит пре опорезивања за 3,4 милиона динара.

Такође, до сада нису обрачунате и исплаћене стимулације за трећи квартал те је потребно и за тај износ који ће се тек утврдити умањити добит пре опорезивања.

Графички приказ маржи профитабилности је дат на следећем графикону (уз проширење временске серије и на 2011. годину, тј. прва три квартала те године.

Пошто се у структури трошкова, тј. пословних расхода издвајају две категорије потребно их је и додатно расветлити. То су трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи, као и остали пословни расходи.

На првој табели следи преглед позиције „трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи“:

Врста трошка у .000 РСД	Q3 2012.	Q3 2013.	%
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	15.286	15.519	1,5%
Порези и доприноси на зараде и накнаде зарада	2.556	2.621	2,5%
Бруто накнаде физичким лицима по основу уговора	2.774	1.521	-45,2%
Трошкови накнада члановима УО	6.230	8.773	40,8%
Остали лични расходи и накнаде	3.078	2.140	-30,5%
Укупно	29.924	30.574	2,2%

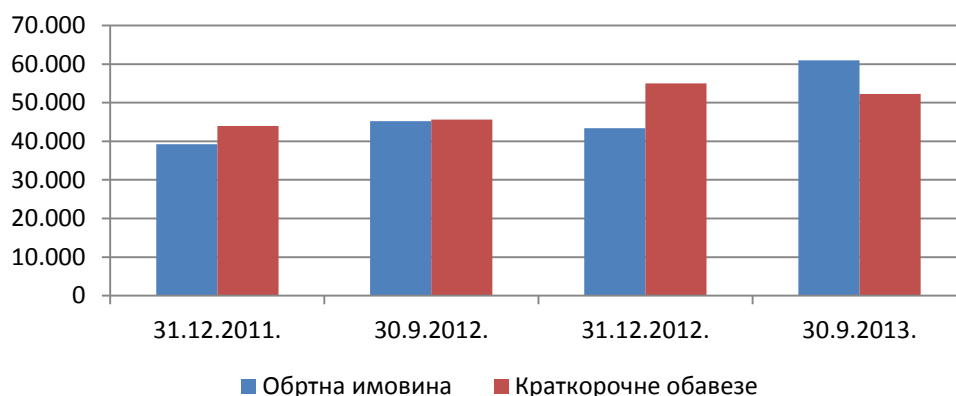
На наредној табели је дата структура позиције „остали пословни расходи“:

Врста трошка у .000 РСД	Q3 2012.	Q3 2013.	%
Трошкови производних услуга - конто 53	15.271	10.134	-33,6%
Трошкови непроизводних услуга - конто 55	7.118	4.850	-31,9%
Укупно	22.389	14.984	-33,1%

Биланс стања

Позиција у .000 РСД	31.12.2012.	30.9.2013.
Стална имовина	70.206	66.490
Нематеријална улагања	3.158	1.987
Некретнине, постројења и опрема	62.792	60.056
Дугорочни финансијски пласмани	4.256	4.447
Учешћа у капиталу	3.868	4.022
Остали дугорочни финансијски пласмани	388	425
Обртна имовина	43.399	60.985
Залихе	442	3.080
Потраживања	854	253
Краткорочни финансијски пласмани	31.525	44.126
Готовински еквиваленти и готовина	7.409	10.802
ПДВ и активна временска разграничења	3.169	2.724
Актива	113.605	127.475
Ванбилансна актива	42	42
Капитал	58.607	75.184
Нереализовани добици по основу ХОВ	172	326
Нераспоређена добит/Губитак	58.435	74.858
Дугорочна резервисања	0	0
Дугорочне обавезе	0	0
Краткорочне обавезе	54.998	52.291
Краткорочне финансијске обавезе	0	0
Обавезе из пословања	3.393	4.242
Обавезе по основу ПДВ и ПВР	49.792	45.128
Остале краткорочне обавезе	1.813	604
Обавезе по основу пореза на добитак		2.317
Пасива	113.605	127.475
Ванбилансна пасива	42	42

Уколико се у анализу укључи нето обртни фонд (који има задатак да покаже који део обртне имовине је финансиран из дугорочних извора финансирања) као показатеља ликвидности види се да је слика ликвидности на завидном нивоу, уз континуирани напредак током целе 2013. године.

Као што се са графикана изнад (који је у хиљадама динара) види на крају прва три квартала 2013. године обртна имовина значајно надмашује краткорочне обавезе, а такав однос је довео до позитивног нето обртног фонда од 8.694 хиљаде динара, што је дијаметрално супротно у односу на негативних 11.599 хиљада динара (иницијално стање

је било негативних 6.143 хиљаде динара, али је до промене дошло због књижења накнадно плаћених пореза и доприноса на терет нераспоређене добити из претходног периода те је ова позиција смањена, а повећане су краткорочне обавезе) на крају 2012. године. Потребно је истаћи да је на крају прва три квартала 2012. године нето обртни фонд био такође негативан на нивоу од 456 хиљада динара, а на крају 2011. године негативан на нивоу од 4.736 хиљада динара.

Све ово говори и растућој и све јачој ликвидности Фондације, уз шта треба нагласити и чињеницу да је у оквиру краткорочних обавеза значајан удео пасивних временских разграничења, што је логично за начин функционисања Фондације (у случају класичног привредног друштва износ ПБР-а је у релативном смислу скоро занемарљив) у погледу аванских уплата за регистрацију домена. Пасивна временска разграничења, иако се морају евидентирати на страни обавеза, представљају углавном обрачунате, а нереализоване приходе по основу регистрације домена у дужим временским периодима и као такви приходе будућих билансних периода. Ово значи да би због специфичности делатности РНИДС-а нето обртни фонд био и далеко већи, наравно, у сваком од посматраних периода.

Конкретно у структури краткорочних обавеза, обавезе по основу ПДВ-а и ПБР (друга најзначајнија позиција биланса стања уз, наравно, некретнине, постројења и опрему) чине око 86%. Од тога ПБР (по основу дугорочне регистрације домена и унапред плаћених чланарина укупно) самостално у краткорочним обавезама учествују са 96,4%, а само обрачунати, а нереализовани приходи од регистрације домена са 95,7%.

Осим нето обртног фонда као показатеље ликвидности корисно је навести и још три показатеља ликвидности пословања у посматраном периоду:

Показатељ	31.12.2011.	30.6.2012.	31.12.2012.	30.6.2013.
Ликвидност 1. степена	0,13	0,18	0,13	0,21
Ликвидност 2. степена	0,84	0,94	0,78	1,11
Ликвидност 3. степена	0,89	0,99	0,79	1,17

Ови показатељи осликавају тренд растуће ликвидности и наставак тенденције која је започела у 2012. години.

Пошто је задуженост Фондације на нули, а из уводне табеле у делу документа који се односи на финансијске извештаје се види да је нето дуг (укупна финансијска задуженост умањена за готовину и готовинске еквиваленте) на нивоу од -10.802 хиљада динара што говори и о одличној солвентности РНИДС-а (што је нето дуг мањи, а нарочито уколико је негативан – солвентност и финансијско здравље је на завиднијем нивоу).

Реализација финансијског плана

На бази програма „Проток новца“ израђен је преглед извршења плана (прилива и одлива) за првих девет месеци 2013. године, то јест за прва три квартала и одговарајуће поређење са планираним величинама. Детаљнији приказ следи на табели испод:

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30.9.	Преостало за реализацију	Степен реализације
A	Приливи	106.706.462	84.716.752	21.989.710	79,4%
1	Пословни приливи	104.689.339	82.695.120	21.994.219	79,0%
1.1	Аванси за домене	103.693.339	82.191.120	21.502.219	79,3%
1.2	Чланарина	864.000	468.000	396.000	54,2%
1.3	Провера оспособљености	36.000	36.000	0	100,0%
1.4	Остали пословни приливи	96.000	0	96.000	0,0%
2	Остали приливи	0	0	0	
2.1	Донације	0	0	0	
2.2	Приливи од заједничких пројеката	0	0	0	
2.3	Продаја капиталних добара	0	0	0	
2.4	Остало	0	0	0	
3	Финансијски приливи	2.017.123	2.021.632	(4.509)	100,2%
3.1	Камате на орочена средства	1.519.870	1.421.632	98.238	93,5%
3.2	Дивиденде од улагања у ХОВ	0	0	0	
3.3	Камате од купаца за доцње у плаћању	0	0	0	
3.4	Курсне разлике	497.253	0	497.253	0,0%
3.5	Наплата штете	0	600.000	(600.000)	
3.6	Капитална добит	0	0	0	
3.7	ПДВ	0	0	0	
3.8	Остало (кредит)	0	0	0	
Б	Одливи	114.483.652	68.562.297	45.921.355	59,9%
4	Унапређење основне функције	16.822.550	7.888.549	8.934.001	46,9%
4.1	Унапређење софтвера за регистрацију домена	4.116.800	463.764	3.653.036	11,3%
4.2	Увођење DNSSEC	273.000	0	273.000	0,0%
4.3	Увођење IPv6	120.000	0	120.000	0,0%
4.4	Набавка „enterprise“ сервера	0	0	0	
4.5	Систем за извештавање из базе података	0	0	0	
4.6	Техничка подршка	6.375.350	4.733.296	1.642.054	74,2%
4.7	Интернет услуге	1.262.000	1.016.918	245.082	80,6%
4.8	Систем за управљање пословањем	320.000	30.000	290.000	9,4%
4.9	Безбедност информација и континуитет пословања	777.000	123.463	653.537	15,9%
4.10	„Enterprise“ лиценце	1.922.400	1.521.109	401.291	79,1%
4.11	Прављење резервних копија	1.656.000	0	1.656.000	0,0%
5	Развој пословања	14.058.800	4.816.052	9.242.748	34,3%
5.1	Односи са јавношћу	6.746.400	3.419.070	3.327.330	50,7%
5.2	Маркетинг	6.627.000	1.348.267	5.278.733	20,3%
5.3	Развој пословања	574.400	48.714	525.686	8,5%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30.9.	Преостало за реализацију	Степен реализације
5.4	Остало	111.000	0	111.000	0,0%
6	Финансирање пројеката од значаја	5.932.774	3.724.796	2.207.978	62,8%
6.1	Суфинансирање пројеката	4.312.774	3.120.411	1.192.363	72,4%
6.2	Подршка овлашћеним регистрима	300.000	0	300.000	0,0%
6.3	Друштвено корисне активности	300.000	0	300.000	0,0%
6.4	Спонзорства	600.000	373.980	226.020	62,3%
6.5	Стипендије за радове на факултетима	120.000	0	120.000	0,0%
6.6	CENTR радионица - фебруар 2012.	250.000	230.405	19.595	92,2%
6.7	Остало	50.000	0	50.000	0,0%
7	Административни и општи трошкови	8.968.610	4.429.536	4.539.074	49,4%
7.1	Професионалне услуге	2.030.200	1.566.723	463.477	77,2%
7.2	Трошкови функционисања канцеларије	2.888.400	454.931	2.433.469	15,8%
7.3	Путни трошкови	970.780	536.746	434.034	55,3%
7.4	Комуналије	702.960	395.430	307.530	56,3%
7.5	Комуникације	773.200	506.279	266.921	65,5%
7.6	Осигурање	252.000	170.079	81.921	67,5%
7.7	Одржавање просторија	426.296	275.247	151.049	64,6%
7.8	Аутомобили	618.774	333.605	285.169	53,9%
7.9	Репрезентација	306.000	190.498	115.502	62,3%
7.10	Остало	0	0	0	
8	Запослени	26.616.063	19.304.000	7.312.063	72,5%
9	Капитална улагања	0	0	0	
10	Остали расходи	14.901.004	8.490.388	6.410.616	57,0%
10.1	Рад Управног одбора	9.062.337	6.228.421	2.833.916	68,7%
10.2	Путни трошкови	3.394.972	1.750.607	1.644.365	51,6%
10.3	Репрезентација	144.000	6.540	137.460	4,5%
10.4	Експерти и консултанти	2.249.695	486.100	1.763.595	21,6%
10.5	Остало	50.000	18.720	31.280	37,4%
11	Конференција суоснивача	3.868.033	1.975.535	1.892.498	51,1%
11.1	Одржавање конференције	917.400	408.316	509.084	44,5%
11.2	Накнаде	2.920.633	1.567.219	1.353.414	53,7%
11.3	Остало	30.000	0	30.000	0,0%
12	Остали одливи	564.000	348.258	215.742	61,7%
12.1	Пројекти преостали за плаћање из претходних година	60.000	50.000	10.000	83,3%
12.2	Чланарине и претплате	454.000	298.258	155.742	65,7%
12.3	Остало (непредвиђени одливи)	50.000	0	50.000	0,0%
13	Финансијски трошкови	20.751.818	17.585.183	3.166.635	84,7%
13.1	Берзанске услуге (Брокер, ЦРХОВ,...)	36.000	24.320	11.680	67,6%
13.2	Кamate	0	0	0	
13.3	Трошкови код банака	200.000	112.955	87.045	56,5%
13.4	Негативне курсне разлике	50.000	0	50.000	0,0%

Шифра	Назив	План	Реализовано до 30.9.	Преостало за реализацију	Степен реализације
13.5	Порез на капиталну добит	0	0	0	
13.6	ПДВ	13.335.818	11.152.297	2.183.521	83,6%
13.7	Порез на имовину	250.000	204.576	45.424	81,8%
13.8	Порез на добит	600.000	0	600.000	0,0%
13.9	Остали порези и давања	180.000	169.422	10.578	94,1%
13.10	Казне	0	0	0	
13.11	Доцње у плаћању	6.000.000	5.921.612	78.388	98,7%
13.12	Остало	100.000	0	100.000	0,0%
14	Резерва	2.000.000	0	2.000.000	0,0%

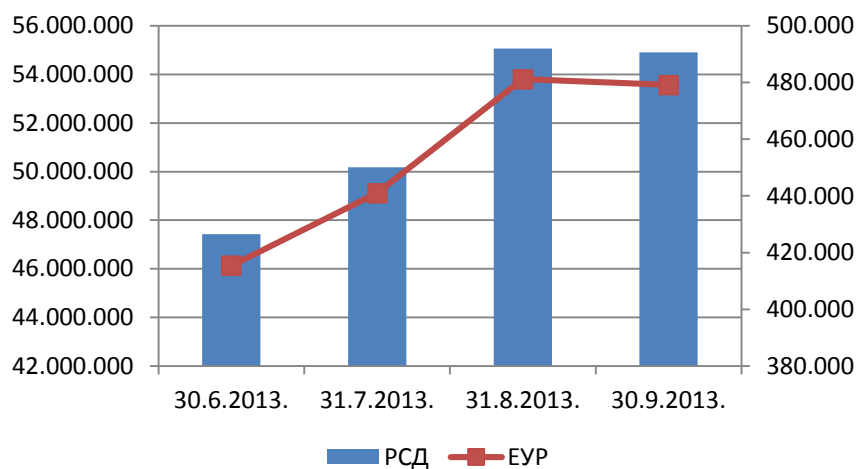
Преглед финансијских средстава

У наставку документа је дато стање финансијских средстава, орочења и ХоВ на дан 30.9.2013, паралелно са 30.6.2013. године:

Датум	30.6.2013.		30.9.2013.	
Средњи курс евра	114,1715		114,6044	
Валута	РСД	ЕУР	РСД	ЕУР
Средства у РСД	РСД	Прерачунато €	РСД	Прерачунато €
Текућа средства у РСД	18.646.971,3	163.324,2	17.960.026,4	156.713,2
Орочена средства у РСД	14.000.000,0	122.622,6	22.000.000,0	191.964,7
Укупно	32.646.971,3	285.946,8	39.960.026,4	348.677,9
Средства у ЕУР	Прерачунато РСД	ЕУР	Прерачунато РСД	ЕУР
Текућа средства €	623.997,5	5.465,4	739.641,9	6.453,9
Орочена средства €	14.157.266,0	124.000,0	14.210.945,6	124.000,0
Укупно	14.781.263,5	129.465,4	14.950.587,5	130.453,9
Укупно без ХоВ	47.428.234,8	415.412,2	54.910.613,9	479.131,9

Уз горе наведена средства у портфолију РНИДС-а се налазе и ХоВ-обвезнице старе девизне штедне које су уписане код ЦРХОВ-а чија је номинална вредност 41.751,00 ЕУР, а са доспећем 2014 и 2016. године.

Кретање новчаних средстава (без хартија од вредности), како у динарима тако и у еврима на месечном нивоу у току трећег квартала 2013. године, је дато на графикону који следи:

У Београду,
18. октобра 2013. године

Данко Јевтовић
директор Фондације РНИДС
danko.jevtovic@rnids.rs
rnids.rs рнидс.срб

	2011 квартал 3.				2011 квартал 3.				2013 квартал 3.			
	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број	Обрисано	Обнова	Нови	Број
rs.	1.950	8.373	2.923	42.136	1.934	9.365	3.134	48.620	2.451	9.806	3.306	55.079
co.rs.	873	4.473	695	17.231	735	4.434	551	17.399	763	4.110	470	17.603
in.rs.	345	376	228	3.170	224	380	324	3.095	400	344	179	2.916
edu.rs.	31	288	45	1.216	37	296	83	1.353	32	292	80	1.589
org.rs.	186	817	129	2.900	143	803	115	3.008	129	763	108	3.101
gov.rs				288				225				236
ac.rs				41				45				57
.RS:	3.385	14.327	4.020	66.982	3.073	15.278	4.207	73.745	3.775	15.315	4.143	80.581
срб.	0	0	0	0	0	0	2.097	4.904	1.303	831	79	2.792
обр.срб	0	0	0	0	0	0	36	89	29	7	3	51
орг.срб	0	0	0	0	0	0	104	254	80	24	8	160
од.срб	0	0	0	0	0	0	104	274	67	38	6	105
пр.срб	0	0	0	0	0	0	499	1.161	332	167	21	683
ак.срб				0				3				10
упр.срб				0				31				47
.СРБ:	0	0	0	0	0	0	2.840	6.716	1.811	1.067	117	3.848
Укупно:	3.385	14.327	4.020	66.982	3.073	15.278	7.047	80.461	5.586	16.382	4.260	84.429